BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS
33424
III Mag. St. Dr.
P
kat.komp

Pacta inter Leopoldum Romanorum Imperatorem
et Ioannem III. Polonorum Regem

JOANNES III.

Dei Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Rußiæ, Prußiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Severiæ, Czerniechoviæq;.

33.424. III.

UNiversis & singulis Regni & Dominiorum Nostrorum annexarumque illi Provinciarum, cujuscunque Status, Conditionis, Dignitatis & Præeminentiæ Subditis Nostris præsentibus literis significamus.

Quod cum inter primarias muneris Nostri Regii curas poneremus, ut post felicem Electionem & Coronationem Nostram Fædera & Pacta, quæ inter Sac. Cæs. Majestatem Domumque Austriacam & Serenissimos Prædecessores Nostros antiquitus intercesserunt novis utrinque nexibus roborarentur, Populorumque tranquillitati & bonæ Vicinitatis cultui, quæque inde dependent, correspondentiarum & Commerciorum usui prospiceretur. Ideò Pacta eadem renovanda & confirmanda esse duximus: Prout renovamus & confirmamus. Quorum tenor sequitur ejusmodi.

NOS LEOPOLDUS, Divina favente Clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmaciæ, Croatiæ, & Sclavoniæ Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carnioliæ, Marchio Moraviæ, Dux Lucenburgiæ, ac Superioris & Inferioris Silesiæ, Wirtembergæ, & Teckæ, Princeps Sueviæ. Comes Habspurgi, Tyrolis, Ferretis, Kyburgi, & Goritiæ, Landgravius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperii, Burgoviæ, ac Superioris & Inferioris Lusatiæ, Dominus Marchiæ, Sclavonicæ, Portus Naonis & Salinarum, &c. &c.

ET NOS JOANNES III. DEI Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, ac Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Severiæ, Czerniechoviæque.

TEnore præsentium recognoscimus, ac notum facimus, universis & singulis, præsentibus, & futuris, harum notitiam habituris. Quandoquidem, qui Christi locum in terris gerunt, eos in hoc elaborare maximè decet, ut cujus locum obtinent, ejus vestigiis incedant: Nos memoriâ tenentes, quod non aliundè potestas Nostra sit, quam ab eo, à quo Nomen ducimus, cujus appellatione censeri volumus, Domino Nostro JESU Christo, qui, quos ipse Nobis subjecit populos, eos loco suo regere. Nos voluit, & gubernare; huc omnes curas, & cogitationes Nostras convertendas duximus, ut quatenùs id humanitus præstari potest, adjuvante eo, cujus id solius munere contingit, quàm proximè ad similitudinem ejus accederemus per quem Reges regnant, Principes imperant, & Potentes decernunt justitiam. Quoniam vero, non ille potentiam suam non sapientiam, sed eam solam, quâ societas hominum inter ipsos continetur, dilectionem, qua Nos prior ipse præter meritum ullum, prosecutus est, imitari voluit, ut sicut ipse dilexit Nos, ita & ipsi vicissim diligeremus invicem, ac pacem, concordiam, tranquillitatemque mutuam inter Nos conservaremus: Neque potest illi sacrificium ullum à mortalibus offerri gratius, quam sit fraterna charitas, inter unius corporis membra. Hanc illius dilectionem, qui nobis tot Civitates, tot Populos, linguâ, moribus, habitu, inter se dissidentes, tot tam latè patentes Provincias, tot amplissima Regna subjecta esse voluit, præcipuè pro virili Nostra imitandum esse duximus. Itaque cum inter recolendæ memoriæ Majores Nostros, jam inde à longissimo tempore, certamen amoris, benevolentiæque mutuæ, susceptum fuisse cognovissemus, cujus rei tanquam testes sunt pactorum & Fæderum literæ, quæ inter Austriacam, & Jagellonicam Domos, quæque inter utriusq; Domus, Regna, Imperia, Provincias, Populos, & Nationes

BIBLIOTHECA UNIV. JAGELL. CRACOVIENSIS

tiones, Nominatim verò,quæ inter quondam ALBERTUM Archiducem Auſtriæ, cum quondam CASIMIRO Poloniæ Rege, & Divum FRIDERICUM Imperatorem, cum eodem CASIMIRO Rege, poſtea verò etiam inter recolendæ memoriæ FERDINANDUM & MAXMILIANUM Imperatores, cum itidem recolendæ memoriæ SIGISMUNDO AUGUSTO Rege, ac tandem inter RUDOLPHUM II. & ſucceſſivè MATTHIAM, nec non FERDINANDUM II. Imperatores, & quondam SIGISMUNDUM III. ac ULADISLAUM Sereniſſimos Poloniæ ac Sueciæ Reges, itidem præclariſſimæ memoriæ, interceſſerunt. Nos Majorum Noſtrorum exemplo provocati, qui ſummam ſemper inter ſe neceſſitudinem, & amicitiam conſervare ſtudebant, atq; eam arctis præterea Affinitatis vinculis fortiùs colligabant, quàm ut diſſolvi facile poſſet, ea nimirum Pacta & Fædera, quæ inter præfatos Majores Noſtros, quondam ALBERTUM Archiducem Auſtriæ, FRIDERICUM, FERDINANDUM, MAXIMILIANUM II. RUDOLPHUM II. & Matthiam, nec non FERDINANDUM II. Imperatores, præclariſſimæ memoriæ, atq; CASIMIRUM, SIGISMUNDUM AUGUSTUM, & quondam SIGISMUNDUM III. ac ULADISLAUM obſervata fuerunt. Id quod fælix, fauſtum, & fortunatum Deus eſſe velit, utrique Noſtrum, ac utriusque Noſtrum Imperiis, Regnis, Terris, Civitatibus, Populis, & Nationibus in Dei Opt. Max. nomine, à quo tanquam fonte perenni manat, quidquid bonarum eſt rerum, inter Nos quoque, & pro Nobis, & Succeſſoribus Noſtris, continuanda, confirmanda, inſtauranda, & renovanda, atque adeò declaranda, corroboranda, & amplificanda duximus, ita ut continuamus, confirmamus, inſtauramus, renovamus, declaramus, corroboramus, & amplificamus præſentium per tenorem. Ac primum quidem, ſicut in literis quondam ALBERTI Archiducis præſcriptum eſt. Nos omni honore, fide, & amore, invicem proſequi, & promovere debemus, & volumus, in locis omnibus, & temporibus, ubi Nobis id faciendi ſe facultas obtulerit, citra dolum & fraudem aliquam, neq; committemus unquam, ut alter alteri, aut familiaribus ejus, Vaſallis, & Subditis quibuſcunque, Regnis, Ducatibus, Terris, & Civitatibus ei ſubjectis, & ſub ejus obedientia & defenſione conſtitutis, quacunque ex cauſa bellum inferamus, inimicitias denuntiemus, diffidemus, aut hoſtiliter eos impetamus, per Nos, aut ſubmiſſas perſonas, fraude & dolo ſemotis. Ac non modo ipſi, ab ejuſmodi rebus abſtinebimus, verum etiam ſubditos Noſtros, & quicunque in fide, poteſtateque Noſtra ſunt, eos prohibebim⁹, ac ab omni vi, modo ſuperius deſcripto, temperare ſibi cogemus. Habebunt etiam poteſtatem, homines Noſtri, cujuſcunque ſtatus & conditionis fuerint, in quibuſcunque Terris, Dominiis, Civitatibus Noſtris, & Noſtræ obedientiæ ſubjectis, agendi & commorandi, atque inde etiam liberè & ſecurè, cum illis viſum fuerit, diſcedendi, Deinde, ſicut etiam literis Divi FRIDERICI cautum eſt, ita Nos invicem uniendos, obligandos, alligandos, confæderandos duximus, quemadmodum unimus, obligamus, promittimus, alligamus, confæderamus, præſentibus; quod ex hoc tempore ipſo, perpetuo, realiter, & cum effectu invicem, & mutuo obligati, alligati, & confæderati ſimus & erimus, & inter Nos, & Subditos Noſtros nec non Regna, Principatus, & Dominia, quæ nunc uterque Noſtrum poſſidet, & quæ Deo concedente in futurum acquiremus, conſtans perpetua, indiſſolubilis, & Chriſtiana pax eſſe, & ſervari debet, & debebit, & in omnibus utriusque Noſtrum, honorem, dignitatem, ſtatum, augmentum, concernentibus, & concernere valentibus, mutuo Nobis auxiliabimur, conſulemus invicem, promovebimus, & aſſiſtemus, nec alteruter Noſtrum, quidquam faciet, cupiet, pertractabit, aut molietur, quod contra alterutrum Noſtrum Regna, Principatus, Dominia, Subditos, honorem ſtatum dignitatem, aut augmentum ſit, ſeu eſſe aut tendere poſſit. Neque Noſtrum alter alteri, ipſius Regnis Principatibus, Dominiis, & Subditis bellum, damnum, aut quodvis, aliud nocumentum inferet, nec à ſuis quovis quæſito colore inferri permittet, ſed quilibet Noſtrum, contra ſubditos ſuos, qui hujuſmodi faciunt, aut facere, aut moliri vellent, totis viribus ſuis, & potentia, in Terris & Dominiis ſuis conſurget, & eos, pro hujuſmodi exceſſibus, pœnâ condignâ puniet, & caſtigabit, donec damnorum datorum, integram compenſationem, & refuſionem facient. Præterea nullus Noſtrum, ad alterius Regna, Principatus, & Dominia aſpirare,

aut

aut anhelare debet, nec alterius Noſtrum Regna, Principatus, Dominia, & ſubditos, ſi quos, (quod Deus avertat) ab altero Noſtrum deficere, recedere, aut rebellare, contingeret, contra alium, ejus Regna, Principatus, Dominia, & ſubditos ſuſcipere, tenere, protegere, juvare, aſſiſtere, neque conſulere, aut favore proſequi debet, neque à ſuis talia fieri patiatur, ſed contra tales infideles unus alteri auxiliabitur, & aſſiſtet, atque Dominiis ſuis excludet. Si verò alter Noſtrum ejus Regna, Principatus, aut ſubditi contra alterum ipſius ſubditos, Principatus aut Dominia actionem realem, ſeu perſonalem, Civilem ſeu criminalem, aut qualemcunque querelam habet, aut impoſterum habuerit, ſi ſuper ea non potuerimus, amicabiliter concordare, tum neque ipſe neque ſubditi contra alterum, ipſiuſque ſubditos, Regna, Principatus, & Dominia, quidquam via facti attentare, neque ſibi ipſi jus dicere, aut ulciſci, ſed ſuper eo, jure, & non aliter experiri debent. Cæterum pro majore ſupraſcriptorum Fæderum declaratione, proque tranquilliore Subditorum Noſtrorum Statu, quiete, & bonæ Vicinitatis conſervatione, & quo firmior inter Nos, Regna & Subditos Noſtros, pax amicitia & benevolentia perpetuò conſtare queat; utque omnes diſſidiorum cauſæ, quoad ejus fieri poteſt, præſcindantur: ordinamus, ſtatuimus, declaramus, & volumus quod cum initio ſcriptum eſt, quod mutua Nobis invicem auxilia ferre debemus. Quomodo alter alteri auxilia ferre velimus, id in arbitrio utriuſque Noſtrum, & Ordinum Regnorum Noſtrorum, poſitum eſſe debere, hoc tamen expreſſo, ut liceat utrique Noſtrum ex Terris & Provinciis alterius, Voluntarios milites, ære ſuo conductos, educere, & arma in uſum ſuum exportare, Eatenus tamen milites educere liceat, quatenus id ſciente fiat, altero Noſtrum, neque ſit alteruter Noſtrum bello ſuo proprio, contra hoſtes aliquos ſuos impeditus. Hoſtibus verò ne id liceat, nevè favor ullus præſtetur, qui alteri obeſſe poſſit, ita tamen, ut nedum juxta præſcripta majorum Noſtrorum fædera, nullus Noſtrum alteri, vel ipſius Regnis, Principatibus, Dominiis, & ſubditis bellum, damnum aut quodvis aliud nocumentum inferre, ſed neque alterius hoſtes aut Rebelles fovere, protegere, ſeu eis aſſiſtere, vel favorem, conſilium, aut auxilium quovis modo præſtare debeat.

Volumus prætere a, vias, & flumina publica, nec non Commercia, & negotiationes mutuas, per Regna, & Provincias Noſtras, omnibus, & ſingulis Regnicolis, Provincialibus, & ſubditis Noſtris: tam terra, quam aqua, utrinque libera eſſe, nec ullis unquam interdictis, arreſtationibus, ſeu repreſſaliorum conceſſionibus impediri, ſed utriuſque Noſtrum ſubditos, in alterius Regnis, & Dominiis, libero tranſitu, ac fide publica, quem ſalvum conductum vocant, non minus quam propriòs cujuſque ſubditos gaudere, uti ac frui poſſe & debere. Neque denique cuiquam Noſtrum, aut his, qui Nobis ſubditi ſunt, querelas & actiones ſuas, ſi quæ jam ſunt, vel futuris temporibus oboriantur, aliter quam mediante Jure proſequi liceat. Ut autem omnes vel protelatæ, vel denegatæ juſtitiæ querelæ, tam inter Nos, quam ſubditos Noſtros, hinc inde præcaveantur, ſed cuique expeditum Jus, & Juſtitia ſummarie, & de plano adminiſtrari, ejuſdemque debita executio, effectualiter obtineri valeat, Convenimus & concordavimus, quod ſi quis Noſtrum vel unius Noſtrum ſubditi, contra alterius unum, vel plures privatos ſubditos, actiones ſive perſonales, ſive reales, intentarent, tunc ſemper pars agens forum & judicium ipſius rei ſequi debeat, Et quod in perſonalibus, injuriarum violentiarum, ſuper ſpoliatione, ſeu ſimilibus, Judex permiſſione ſubitarii Judicii, citra dilationum, & exceptionum admiſſionem, Actori forenſi, de ſimplici & plano juſtitiæ complementum facere; In realibus verò, ſecundum unius cujuſque Ditionis conſvetudinem, ita procedere teneatur, ut quilibet, citra dilationem, Juſtitiæ executionem obtinere queat id quod per ſuperioritates & Magiſtratus fideliter provideri & dirigi par eſt. Quod ſi alter Noſtrum contra alterius Provinciam, vel Communitatem aliquam, vel viciſſim Provincia, Communitas, vel privati ſubditi unius Noſtrum, contra alterum ex Nobis, vel ejus Provinciam ſeu Communitatem, privatas actiones prætenderent, tunc cauſæ hujuſmodi coram alterius Noſtrum, ſub quo pars rea degit, Conſiliariis, ſeu Commiſſariis, per eundem juxta partium conditionem, & cauſarum exigentiam, non minus ſeptem numero deſignandis, ſummariè audiri, & vel amacabiliter componi, vel Jure mediante

diante

diante determinari, & executioni demandari debeant. Porro si inter Nosmet ipsos Reges, seu forsan Regna & Provincias Nostras, tum metarum, & terminorum, tum commerciorum, seu quarumlibet aliarum, tam veterum, quam novarum causarum, Jurium, vel obligationum occasione, querelæ, gravamina, & controversiæ suborientur; tunc alter Nostrum, qui vel cujus Regnum seu Provincia, Jus vel querelam prætendit, alium per Nuntios, vel literas suas, amicabiliter informare, ac pro tollendo, sarciendo, amovendoque gravamine, admonere & requirere debet. Quod si obtinere nequeat, tunc quilibet Nostrum, statim intra duorum Mensium spatium à facta amicabili requisitione, tres Consiliarios suos è Proceribus Regnorum, Hungariæ, Bohemiæ, Moraviæ, Silesiæ, & vel ex aliquibus harum, prout quodque negotium ad aliquam harum Provinciarum pertineat, vel etiam ex omnibus pro exigentia & gravitate negotii, ab una, Regnique Poloniæ, & Magni Ducatus Lithvaniæ, ab altera partibus, ad convenientem diem, & locum, per partem læsam, seu querulantem nominandum, semota omni excusatione mittere debeat. Qui utriusque Nostrum Consiliarii Summam imprimis diligentiam adhibeant quo hujusmodi querelæ, gravamina, & controversiæ, inter Nos Regna, & Provincias Nostras amicabili compositione transigantur, eâ verò non succedente tunc læsa pars sive agens, coram prædictis sex Consiliariis, actionem suam, statim ipso die, juridicè exhibendi potestatem habeat, idque duplicatis scripturis, quarum unam Consiliarii penes se retineant, aliam verò parti Reæ transmittant, Quo facto pars rea, responsum suum, etiam scriptis duplicatis sæpedictis Consiliariis vel ei, cui ex illis hoc demandatum fuerit, intra spatium proximorum duorum Mensium, à transmisso actionis libello, mittere teneatur, ut scilicet Actor Replicas, Reus verò duplicas suas, ac præterea utraque pars, tertiam quoque conclusionem, & submissivam scripturam, de bimestri, in bimestre, duplicatis, ut præfertur, scriptis, offerre queat, Eò sane modo & ordine, utrique parti transmittendis, sicut de actionis libello demonstratum. Oblatis tandem successivè ab utraque parte duplicatis trinis scripturis, in quibus utrinque omnia Jura sua explicabunt, sex illi Commissarii partibus ad promulgandam sententiam, inter proximum sequens bimestre, diem, ad cum locum, ubi causa primo agi cæpit, indicent; quo loco, & tempore partes, per Procuratores suos, pleno mandato suffultos, comparere illicque & ipsi Consiliarii convenire, ac diligenter visis scriptis, & discussis actis totius causæ, partes rursum ad concordiam & amicabilem compositionem invitare, & cohortari, nihilque in eo, operæ & diligentiæ intermittere debeant; Quam si ne tunc quidem inter partes obtinere queant statim ad ferendam sententiam procedant, ac id quod Juris & Justitiæ fuerit, cognoscant, & decernant. Quod si supradicti Consiliarii, de ferenda sententia, sive interlocutoria, sive definitiva fuerit, concordare non possint, tunc toties, quoties opus fuerit, arbitrum communi voce deligant, vel per quamlibet Consiliariorum Partem, duabus idoneis personis propositis, ex iisdem sorte constituant: cujus partes sint, huic Consiliariorum opinioni, quæ & Juri & æquitati magis consona videatur, subscribere, eandemque laudare & approbare. Quidquid autem per ipsos Consiliarios Nostros, seu majorem eorum partem separatim, vel per eosdem, vel arbitrum, conjunctim Decretum, & pronuntiatum fuerit, id ratum firmumque maneat, ac statim debitæ demandetur executioni, remota omni plane appellatione, supplicatione, reductione, in integrum restitutione, aliisq; Juris beneficiis & remediis, etiam motu proprio concessis, obtentis, non obstantibus. Debent autem Consiliarii, per Nos pro tempore deputandi, nec non & arbiter ipse per Nos, & quantum ad quemlibet Nostrum spectat, ab obedientiæ & Juramenti debito, ad eam causam tantum absolvi, ac pro administranda Justitia, novo consvetoque Juramento obstringi. Quod si pendente lite unus vel plures ex ipsis Consiliariis, mortem obirent, tunc in demortuorum locum, prout ad quemlibet Nostrum pertinebit, alios semper surrogabimus. Ipsi quoque Consilarii, non plures scripturas admittant, aut terminos alio modo, quam supra dictum est, prorogandi aut alterandi potestatem habeant, sed forma, & modo illis concesso procedant, excepto casu, quo partes, testes producere necesse haberent, tunc ipsi Consiliarii Jurisdictionem suam prorogandi potestatem habeant, tantisper donec testes ejus

causæ

causæ conscii, secundum Juris dispositionem, legitimè producti & auditi fuerint, ita tamen, ne ulla minus necessaria, prorogatio quæratur, vel admittatur, sed omnes testes ad unum diem, & terminum, quantum fieri potest, audiantur, à publicatis attestationibus, non nisi unica scriptura à qualibet Parte recipiatur. Proinde quo magis Regna, Principatus & Dominia Nostra, ab omni bellorum, deprædationum, latrociniorum, hostilitatisque periculo libera, secura, purgataque esse queant, Conventum inter Nos est, quod nullus Nostrum alterius, seu Regnorum, Provinciarum, vel subditorum suorum diffidatores, hostes, homicidas, raptores, seu damnificatores, nec non profugos cujuscunque conditionis sive Ecclesiasticos sivè sæculares, item Rebelles subditos, quicunque in alterius Nostrum Regnis, & Ditionibus reperti, denuntiati, vel per Nosmet, aut Officiales Nostros pervestigati fuerint, nequaquam amplius sovere & assecurare, multo minus verò per subditos Nostros, ullo Hospitio, auxilio, sive receptatione quocunque prætextu, directè vel indirectè, publicè vel occultè recipere, juvare vel inter tenere debeat, sed ubicunque hujusmodi grassatores, raptores, diffidatores, & damnificatores, ubilibet in præfatis Regnis & Ditionibus Nostris deprehensi fuerint, contra eos, jussu Nostro & directione, atque accuratâ diligentia Officialium, utrobique parti læsæ, atque deferenti Justitia immediate atque irrecusabiliter permitti atque administrari, aut etiam citra partium requisitionem, de iis, ut communibus hostibus, à Capitaneis, & Magistratibus, ubicumque ex Officio inquiri, insequi, & pænaliter procedi debeat. Causa autem quò aliquis ex Officialibus, aut subditis Nostris, propter receptationem, assecurationem vel defensionem antedictorum diffidatorum aut omissionem ante dictorum diffidatorum insecutionis, Captivationis, sive animadversionis scienter contravenerit in tales utrobique, sive delati à parte altera, sive alias verò simili suspicione deprehensi forent, Capitali supplicio irremissibili, debet animadverti.

Quod si alterius Nostrum, unus vel plures Incolæ, vel subditi, alteri Nostrum seu Regnis, & Dominiis Nostris, generaliter, vel singularibus personis, Incolis, & subditis, privatim hostilitatem denunciaverint, tunc statim Præfectus, Capitaneus aut Officialis illius loci sive Districtus, cui Diffidatio indicta est, Generales, Præfectos, & Capitaneos Regnorum, & Provinciarum, alterius Nostrum, sub quo tales diffidatores degunt. Ea de re certiores reddere, ipsisque exemplar diffidatoriarum literarum transmittere debeat, Quo accepto, præfati Præfecti & Capitanei, diffidatores pro publicis hostibus judicare, promulgare, publicare, omnibusque & singulis Incolis, cujuscunque ordinis & conditionis extiterint, eorum consvetudinem interdicere, & ne à quoquam hospitio recipiantur, aut consilio, auxilio sive re ulla alia juventur, prohibere & cavere, bonaque diffidantium applicare Fisco, & Cameræ Regiæ, ac proinde in hospites, socios, conscios, & complices, pari quoque severitate animadvertere teneantur, ignorantiæ excusatione universis penitus sublata. Quod si quispiam Præfectus, Capitaneus, aut Magistratus, in hujusmodi casibus subitam justitiam administrare cunctaretur, aut etiam alias ex Officio, inquisitione insecutione, & animadversione debita non procederet, tum tales Nostræ punitioni immediatè obnoxii, & rei esse debeant. Ut autem præcipuus diffidationum, & grassationum fons, quo hujusmodi latrocinia imprimis aluntur, è medio tollatur coerceaturque licentia, & impunitas receptandi hostes, prædones, & diffidatores, serio inter Nos convenit, ut omnes promotores, detentores, receptatores, complices, dictorum facinorosorum hominum, qui vel notorietate facti, vel ex veraci denuntiatione spoliatorum, aut ex fuga Captivorum, (modo tales captivi, aut spoliati bonæ fidei, & integræ famæ sint) sive aliis tam manifestis indiciis ut ulteriori probatione res non egeat, convicti vel deprehensi forent, iidem citra ulteriorem purgandi sui admissionem, & concessionem spoliatis & damnum passis, ad restitutionem & satisfactionem probabilium damnorum, de Bonis suis teneantur, aut si solvendo non sint, secundùm qualitatem delicti, corpore luant. Quod si tales etiam patrati Criminis conscii, vel complices essent, & ad illata damna, cædemque evidentem causam scienter præbuerint, iidem non tam parti ad restitutionem damnorum, ut jam præmissum est, teneantur, quam & superioritatis suæ cognitioni ad sumendum de eis pro modo delicti supplicium, ci-

tra

tra evasionem subjaceant. Si verò aliqui receptatorum aut complicum non omnino manifestis Indiciis, nec apertis Captivorum Confessionibus, sed alias delati, & de tali facinore suspecti potius, quam convicti fuerint, contra tales, tam ex delatione damnificatorum, vel alterius superioritatis Officialium, quam ex Officio, per Capitaneos aut Magistratus ejus Regni, aut Ditionis, in qua fuerint, hac tamen conditione, differenta sive moderatione debet procedi, ut si forent Nobiles, aut possessionati Cives antehac in talibus non infamati neque ullis prioribus Confessatis suspecti, tales in casu negationis, sese proprio eorum Juramento, coram supremo ejus ditionis Magistratu, publicè de hujusmodi infamatione exonerare, & purgare queant.

Si verò iidem anteriobus infamiæ, aut Confessatorum præjudiciis notati, aut semimanifesti forent, ita tamen, ut hujusmodi confessata, non omnimode certum facti Indicium præbere possent, tales etiam ad purgationem sui, medio Juramento, etiam tertia manu integræ famæ possessionatorum vicinorum, admitti, aut si in utroque casu, in purgatione sui defecerint, debitæ Capitis animadversioni subjici debeant. Quod si quis ex Regnis & Provinciis Nostris, ausu temerario contra Jus & æquitatem, ac publica, mutuaque Regnorum Nostrorum Fœdera, in alterius Regna vel Ditionem, excursionem, & irruptionem faceret atque ibi Mercatores, & vectores deprædaretur, aut detineret, homines occideret, vel abduceret, pecora abigeret, incendio sæviret, aut alio quovis modo damnum, & Injuriam inferret, & patrato nefario scelere, rursum se domum, vel cum præda securus, vel fugiens insequentium manus, in hospitia consveta & solita diverticula reciperet, tum in eo Regno Præfecti illius Territorii, vel districtus, & omnes incolæ, totaque vicinitas, mox ut à damnificatis & injuriatis seu quibusvis aliis hostem, prædonem & communium Fæderum violatorem in sequentibus commonefacti, evocatique extiterint, debeant læsis ferre opem, adesse in armis, fortiter & graviter insequi, & inquirere noxios, & turbatores pacis publicæ & tranquillitatis. Etsi, sui tuendi causâ, in aliqua castra & Fortalitia, vel loca abdita, seu natura munita profugerint, acrius ac diligentius insistere, & ipsos & eorum hospites, socios, conscios, complicesque obsidere, oppugnare, & ita omnes ad deditionem urgere, ad debitum supplicium trahere, & ad restitutionem, recompensationemque damnorum illatorum cogere teneantur. Si qui autem negligentiores, & remissiores in differendo offensis auxilio & in prosequendo hostes & damnificatores sese exhibuerint, hi sciant, se indignationem Nostram, & severam animadversionem irremissibiliter incursuros esse. Si verò contingeret, aut per subordinationem Superioritatis aut alios qui per damnificatos, atque diffidatos, contra præmissos damnificatores, diffidatores, malefactores, receptatores, aut complices captivandos, sive etiam jam tunc captivos, & convictos, in alterutrius Regnum, & ditionem, pro Imploratione Justitiæ mitti, iidem Imploratores non solum ad executionem Justitiæ, pro ratione delicti, cum omnibus in tali facto necessariis admitti, & provideri, verum etiam tam in loco administrandæ Justitiæ, quam in reditu ad propria, omnimode tuti, atque assecurati esse debeant. Casu etiam quo in alterutrius Nostrum Regno, & ditione, aliquis ex Nobilibus aut aliis zelo honestatis, & studio supprimendorum publicorum malefactorùm, aut Jussu Magistratuum, aut motu proprio, hujusmodi publicos prædones & grassatores insequeretur, idque sibi à quoquam, ut in honestum exprobraretur, talis exprobratio, nulli cujuscunque status, ullum honoris sui discrimen imminutionem, & præjudicium aliquod generare queat, sed exprobrator ad revocationem probri unâ cum aliquali Carceris punitione & restitutione impensarum cogi, atque læsum rogare debet, ut sibi talem injustam imputationem propter Deum remittere velit.

Cum denique Nostra Regnorumque & Provinciarum Nostrarum, maximopore intersit, ut in Regnis, & Dominiis Nostris, bonam eandemque justam habeamus monetam; quamobrem pro bono communi, utrinque curabimus, & efficiemus, ne illegitima, prava, & reproba moneta, in Regnis, & Provinciis Nostris cudatur recipiaturque. Quod si hac ex parte, quæstio inter Nos incideret, agemus quantum opus fuerit, cum Ordinibus Regnorum, Provinciarumque Nostrarum, atque eorum assensu, Commissarios Nostros utrinque

deputa-

deputabimus, qui habita ratione communium Regnorum, Provinciarumque Noſtrarum eas tentent, ineantque rationes, quibus vel eadem bonitate & valore; utrobique moneta cudatur, vel diverſarum monetarum, prout quævis vel melior, vel deterior reperta fuerit, juſtum ſemper pretium, æſtimatioque conſtituatur. Id quod de ſale utriusque Noſtrum in alterius Regna & Provincias educendo, pariter cautum eſſe volumus; Quod ſi tamen hæ res, vel altero vel utroq; caſu, inter communes Noſtros Commiſſarios tranſigi nequeant, tunc ſalvum liberumque ſemper utrique Noſtrum eſſe debere, & de moneta, & ſale ſuo ſtatuendi, id quod cujusvis ac Regnorum & Provinciarum ſuarum neceſſitas, utilitasque exegerit. Quæ omnia & ſingula matura Procerum & Conſiliariorum Noſtrorum deliberatione prævia Nos Imperator LEOPOLDUS & Nos JOANNES Tertius pro Nobis & Succeſſoribus Noſtris acceptamus, approbamus, & Regia Noſtra authoritate ratificamus per præſentes: Promittentes in verbo Noſtro Imperiali, & Regio, & bona fide, ſub onere Juramenti mediante præinſerta pactorum & Fæderum Capitula, in omnibus eorum punctis, clauſulis, conditionibus, & articulis firma, rata, & grata ſemper habituros, ac ſanctè inviolabiliterque obſervaturos, nec non per Officiales & ſubditos Noſtros, ac omnes quorum intereſt, pariformiter obſervari & manuteneri curaturos dolo & fraude ſemotis. In quorum omnium robur, & evidens teſtimonium, Nos præfati Reges binas ejusdem tenoris literas manuum Noſtrarum ſubſcriptione, ſigillorumque appenſione munitas ac cuilibet Noſtrum alteras conſignatas expediri fecimus. Datæ in Civitate Noſtra Viennenſi, & Arce Regia Varſavienſi, Die Vigeſima quarta Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Sexcenteſimo Septuageſimo Septimo, Regnorum Noſtrorum LEOPOLDI Imperatoris, Romani decimo nono, Hungarici vigeſimo ſecundo, & Bohemici vigeſimo primo. Noſtri verò JOANNIS III. Poloniæ Tertio.

LEOPOLDUS. JOANNES.

L.S. L.S.

Quapropter mandamus omnibus & ſingulis, cujuſcunque ſtatus conditionis & dignitatis ſubditis Noſtris, tam Dignitatibus & Officiis, quibuſcunque publicis, in Regno Dominiisque Noſtris fungentibus, quam etiam privatis, ut præinſertam Pactorum formulam, integrè & inviolabiliter obſervent; ſecundum præſcriptum illius controverſias ac differentias quaſcunque definiant, & ſopiant nullaque in re aut ipſi illi contraveniant, aut contravenire aliis permittant, ſub gravi indignatione & animadverſione Noſtra. In cujus rei fidem præſentes, Sigillo Regni Noſtri communiri juſſimus. Datum Varſaviæ Die Menſis Anno Domino M DC LXXVII. Regni Noſtri III. Anno.

VARSAVIÆ, Typis Elertianis.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0010406